Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101207

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-11-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сабінський Михайло Едуардович

2. Mikhailo E. Sabinskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6059-4646

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 37012 Історія та археологія (032 Історія та археологія)

Дата захисту: 20-10-2023

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача: Служба безпеки України

Код за ЄДРПОУ: 00034074

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 33, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 36.053.013

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.81.03, 03.01.09

Тема дисертації:

1. Постать Михайла Грушевського в українській закордонній історіографії 1940-1980-х рр.

2. Mykhailo Hrushevsky in foreign Ukrainian historiography in 1940-1980.

Реферат/анотація:

1. Сабінський М. Е. Постать Михайла Грушевського в українській закордонній історіографії 1940-1980-х рр. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Дрогобич, 2023. Досліджено, що період 1940-1965 рр. є важливим етапом української діаспорної історіографії, який знаменував поступовий відхід від концепцій і практик материкового українознавства попередньої доби та зближення із західною соціогуманітаристикою. Вирвавшись поза межі «залізної завіси» і розуміючи неможливість швидкого повернення на Батьківщину, українські інтелектуали налагоджували комунікацію між собою та західними колегами, творили нові інституції та творчі мережі, переосмислювали культурну спадщину національного відродження. З'ясовано, що ці обставини безпосередньо вплинули і на грушевськознавчий дискурс. Надзвичайно емоційний в оцінках та публіцистичний за стильовими

практиками в часи війни і перші повоєнні роки, він поступово набуває академічних рис. Це проявлялося в спробах підійти до складних сюжетів життєпису М. Грушевського з усіх можливих світоглядних і дослідницьких перспектив, відмові від політичної доцільності на користь наукової обґрунтованості, як і заміні емоційної риторики партійної публіцистики стриманим академізмом джерельно узасаднених розвідок. Підсумовано, що гарячі «бої за Грушевського» між прихильниками консервативної та республіканської ідеологій протягом 1940-1965 рр. поступалися місцем збалансованому осмисленню національного феномену вченого. Доведено, що столітній ювілей М. Грушевського став визначною подією в інтелектуальному житті закордонного українства. Незважаючи на стереотипність мислення частини діаспорних діячів, завдяки широкій медійній промоції та численним громадським і науковим ініціативам персональну дату визначного вченого вдалося перетворити на важливе для консолідації еміграційної спільноти свято української культури. Це супроводжувалося все більш усвідомленою відмовою від багатьох породжених добою Визвольних змагань інвектив. Відтак, дедалі глибшого розуміння набувала потреба контекстуального та полідисциплінарного осмислення феномену вченого. В підсумку постали численні новаторські за актуалізованою проблематикою історіографічні студії. Їхні автори у своїх реконструкціях життя та діяльності М. Грушевського виходили з урахування широкого кола пізнавальних перспектив та інтелектуальних контекстів. Доведено, що все це уможливило постання дисциплінарної ініціативи Л. Винара по започаткуванню наукового грушевськознавства. Обґрунтовано, що чималий потенціал дисциплінарної ініціативи Л. Винара проявився у динамічному становленні теоретичної (концептуалізація вченим теоретико-методологічних засад та окреслення тематичного обшару), інституційної («Український історик» як академічна трибуна; УІТ як провідна інституція, в якій було започатковано колекцію грушевськіани і створено низку серійних видань) та комунікативної (проведення періодичних представницьких наукових форумів, на яких налагоджувалася інтенсивна міждисциплінарна взаємодія) складових наукового грушевськознавства. Доведено, що своїм найголовнішим ефектом це мало дедалі активнішу архівну евристику й публікаторську працю, а також пов'язану з цим глибшу спеціалізацію грушевськознавчих студій. Тож протягом досліджуваного двадцятиліття науково-популярна грушевськіана, що мала за завдання виховувати і просвіщати, кількісно поступилася аналітичним, а згодом і синтетичним студіям. Створені з урахуванням методологічних новацій західної гуманітаристики, ці студії були сфокусовані на всебічному осмисленні національного феномену М. Грушевського у можливо широких соціально-політичних та культурних контекстах. Відзначено, що пізнавальні ліміти закордонного українознавства мали об'єктивну природу і були пов'язані з неможливістю опрацювання материкових колекцій. Ця ситуація дошкульніше позначилася на вивченні громадсько-політичної спадщини М. Грушевського, дослідники якої вимушено оперували порівняно скромним колом джерел. Підсумовано, що діаспорна грушевськіана постає складним за ідеологічною природою та різноплановим за формами реалізації і стильовими практиками історіографічним феноменом. Ключові слова: М. Грушевський, українська закордонна історіографія, рецепція, наукова дискусія, громадсько-політична полеміка.

2. Сабінський М. Е. Mykhailo Hrushevsky in foreign Ukrainian historiography in 1940-1980. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 032 «History and Archeology». Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych, 2023. It is studied that the period of 1940-1965 is an important stage of Ukrainian diasporic historiography, which marked a gradual retreat from the concepts and practices of mainland Ukrainian studies of the previous era and convergence with Western socio-humanitarianism. Having escaped out of the «iron curtain» and realizing the impossibility of a quick return to the Motherland, Ukrainian intellectuals established communication between themselves and their Western colleagues, created new institutions and creative networks, and reconsidered the cultural heritage of the national revival. It has been found that these circumstances had a direct impact on the discourse of Hrushevskyi studies. Being extremely emotional in his assessments and journalistic in stylistic practices during the war and the first post-war years, he gradually acquires academic features. This was manifested in attempts to approach the complex subjects of M. Hrushevskyi's biography from all possible worldview and research perspectives, the rejection of political expediency in favor of scientific validity, as well as the replacement of the emotional rhetoric

of party journalism with the restrained academicism of originally substantiated researches. It is concluded that the tough «battles for Hrushevskyi» between supporters of conservative and republican ideologies during 1940-1965 gave way to a balanced understanding of the national phenomenon of the scientist. It is proved that the centenary of M. Hrushevskyi became a significant event in the intellectual life of Ukrainians abroad. Despite the stereotyped thinking of some diasporic figures, thanks to extensive media promotion and numerous public and scientific initiatives, the personal date of the outstanding scientist was turned into a holiday of Ukrainian culture important for the consolidation of the emigrant community. This was accompanied by an increasingly conscious rejection of many invectives generated by the era of the Liberation struggle. Therefore, the need for a contextual and multidisciplinary understanding of the scientist phenomenon gained deeper and deeper understanding. As a result, numerous innovative historiographic studios based on actualized range of problems appeared. Their authors, in their reconstructions of the life and activities of M. Hrushevskyi, took into account a wide range of cognitive perspectives and intellectual contexts. It is proved that all this made possible the development of L. Vynar's disciplinary initiative to start scientific Hrushevskyi studies. It is substantiated that the considerable potential of L. Vynar's disciplinary initiative was manifested in the dynamic formation of the theoretical (conceptualization by the scientist of the theoretical and methodological foundations and the description of the subject area), institutional («Ukrainian Historian» as an academic tribune; Ukrainian Historical Association as a leading institution, in which the collection of Hrushevskiana and a number of serial publications were created) and communicative (carrying out of periodic representative scientific forums, at which intensive interdisciplinary interaction was established) components of scientific Hrushevskyi studies. It is proved that its most important effect was the increasingly active archival heuristics and publishing work, as well as the related deeper specialization of Hrushevskyi studios. So, during the studied twenty years, popular science Hrushevskiana, which had the task to educate and enlighten, quantitatively gave way to analytical, and later to synthetic studios. Created with consideration of the methodological innovations of Western humanitarianism, these studios were focused on a comprehensive understanding of M. Hrushevskyi national phenomenon in the widest possible socio-political and cultural contexts. It is noted that the cognitive limits of foreign Ukrainian studies were of an objective nature and were associated with the impossibility of studying mainland collections. This situation had a more severe impact on the study of M. Hrushevskyi's social and political heritage, whose researchers were forced to operate with a relatively modest range of sources. It is concluded that the diasporic Hrushevskiana appears as a historiographical phenomenon that is complex in its ideological nature and diverse in its forms of realization and stylistic practices. Keywords: M. Hrushevskyi, Ukrainian foreign historiography, reception, scientific discussion, social and political controversy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Сабінський М. Історична концепція Михайла Грушевського в осмисленні українських закордонних істориків повоєнного двадцятиліття. Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія. 2021. Вип. 8 (50). С. 273–288. DOI: 10.24919/2312-2595.8/50.242268

- 2. Сабінський М. Суспільно-політична діяльність Михайла Грушевського дореволюційної доби в рецепції української закордонної історіографії (1940-1965 рр.). Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. Вип. 39. Збірник наукових праць. 2022. С. 120-126. DOI: https://doi.org/10.31652/2411-2143-2022-39-120-126
- 3. Сабінський М., Степанчук Ю. Ювілейна грушевськіана 1966 року: проблематика, інтерпретації, полеміки. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. Вип. 42. Збірник наукових праць. 2022. С. 96-103. DOI: https://doi.org/10.31652/2411-2143-2022-42-96-103
- 4. Сабінський М. Діаспорне грушевськознавство: від ідеї до дисциплінарної структури. Вісник Черкаського університету: Серія Історичні науки. 2022. № 2. С. 39-47. DOI: 10.31651/2076-5908-2022-2-39-47
- 5. Інтелектуальна спадщина Михайла Грушевського в оцінках діаспорних істориків 1968-1989 років. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2023. Вип. 59. Том 3. С. 10-15. DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/59-3-2
- 6. Сабінський М. Михайло Грушевський як організатор науки в рецепції закордонних істориків 1968-1989 років. Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія. 2023. Вип. 12/54. С. 266-282. DOI: 10.24919/2312-2595.12/54.283750
- 7. Тельвак В., Сабінський М. «Бої за Грушевського»: доба Української революції в дискусіях діаспорних інтелектуалів повоєнного двадцятиліття. Eminak. 2022. 1 (37). С. 100-109. DOI: https://doi.org/10.33782/eminak2022.1(37).574
- 8. Сабінський М. Історіософські погляди Михайла Грушевського в рецепції української закордонної історіографії повоєнного двадцятиліття. Записки Осередку Наукового Товариства імені Шевченка у Черкасах. Т. III: Матеріали XXXII березневої наукової сесії Осередку НТШ у Черкасах / За ред. В. В. Масненка, В. В. Тельвака. Черкаси, 2022. С. 98-109.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тельвак Віталій Васильович

2. Vitalii V. Telvak

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7825-387

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Педич Василь Пилипович
2. Vasyl P. Pedych

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8942-8374

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Код за ЄДРПОУ: 02070855

Місцезнаходження: вул. Карпатська, буд. 15, Івано-Франківськ, 76019, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гирич Ігор Борисович
2. Igor B. Gyrych

Кваліфікація: д.і.н., с.н.с., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1949-3322

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут української археографії та джерелознавства імені М. Грушевського Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 16292950

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Янишин Богдан Михайлович

2. Bohdan Yanyshyn

Кваліфікація: к.і.н., с.н.с., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0386-2530

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут історії України Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416981

Місцезнаходження: вул. М. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петречко Олег Михайлович

2. Oleh Petrechko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Лазурко Лідія Миколаївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Лазурко Лідія Миколаївна

Відповідальний за підготовку облікових документів Івах Світлана

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна